

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **R. B.**, narozená dne X
státní příslušnost X
zastoupená advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 287/18, 120 00 Praha

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 10. 2023, č. j. MV-124743-4/SO-2023,
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 12. 10. 2023, č. j. MV-124743-4/SO-2023 (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 1. 6. 2023, č. j. OAM-28833-16/DP-2022 (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí**“).

Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán prvního stupně zamítl žádost žalobkyně o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a § 37 odst. 2 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“), neboť žalobkyně v době platnosti dlouhodobého pobytu na území neplnila účel, pro který jí byl dlouhodobý pobyt udělen.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobkyně v podané žalobě nejprve zrekapitulovala průběh předchozího řízení a popsala svou životní situaci. Následně konstatovala, že mezi ní a žalovanou není sporu o tom, že po přesně určenou dobu neplnila účel dosavadního povoleného pobytu. Za zásadní považovala posouzení důvodu přerušení studia po přechodnou dobu. Žalovaná podle ní nereflektuje situaci, která nastala v době od 24. 2. 2022 v souvislosti s napadením Ukrajiny ze strany Ruska, a přijatá opatření, k nimž Česká republika přistoupila.
3. Žalobkyně dále uvedla, že je jí známo usnesení Vlády České republiky č. 130 ze dne 25. 2. 2022 s tím, že v té době se zvedla vlna nevole proti občanům Ruské federace, která měla za následek, že hned dne 4. 3. 2022 požádala o přerušení studia a na přání rodičů odcestovala. V té době nemohla mít reálnou představu o následujícím vývoji. V odvolání chybně uvedla, že odcestovala do Ruské federace, když ve skutečnosti odjela za příbuznými do Německa.
4. Následně žalobkyně namítla, že žalovaná zatížila své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti s ohledem na pojem přechodná doba, a to právě v souvislosti s namítanou situací, která v posuzované době nastala. Konstatovala, že žalovaná se vůbec nezabývala tím, že po napadení Ukrajiny postupovala pracoviště správního orgánu prvního stupně vůči občanům Ruské federace v řadě případů nezákonně. I řada školských zařízení vystupovala z pozice zákazu studentů z Ruska. V České republice pobývá sama a její rodiče měli informace zatížené ze strany Ruska. Doporučili proto žalobkyni odcestovat.
5. Posléze žalobkyně zmínila, že po celou dobu přerušení studia byla v kontaktu se studijním oddělením, přičemž i v době přerušení plnila své studijní povinnosti. Po ustálení situace pak byl dohodnut další postup. Po návratu ukončila studium ke dni 6. 9. 2022 a na místě byla od 7. 9. 2022 zase přijata. Na své studium navázala a vzhledem k délce přerušení (1 semestr) byla přijata do 2. ročníku a ukončené předměty jí byly uznány.
6. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a nezákonnost prvostupňového rozhodnutí také podle názoru žalobkyně pramení z konstatování v prvostupňovém rozhodnutí, že může podat novou žádost o vízum. Rovněž podotkla, že žalovaná opírá své rozhodnutí o judikaturu správních soudů. Ty ovšem reflektují situaci před ozbrojeným konfliktem na Ukrajině a nezohledňují opatření, která byla v době od 24. 2. 2022 přijata. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2014, č. j. 9 Azs 219/2014-39, který je přílehlavý i pro její případ, byť reflektoval předchozí právní úpravu.
7. Taktéž žalobkyně namítla, že žalovaná opírá napadené rozhodnutí o striktní naplnění právní normy s ohledem na obcházení zákona o pobytu cizinců. Lze přitom dospět k závěru, že tento rigidní výklad směřuje k ochraně veřejného zájmu. Nereflektuje však

zákon č. 175/2022 Sb. a související zájem České republiky, aby na jejím území nově nepobývali státní příslušníci Ruské federace a Běloruské republiky. Odkázala na to, že Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky označila současný ruský režim za teroristický. Formální posuzování jejího případu se tak jeví být nepřezkoumatelným a současně nezákonným, když správní orgán prvního stupně doporučuje možnost podání nové žádosti.

8. Dále žalobkyně vyjádřila přesvědčení, že je ve veřejném zájmu poskytovat všem osobám právní jistotu, která se odráží v legitimním očekávání ve spravedlivé rozhodování. V tomto konkrétním případě podle ní nelze právní jistotu stavět na rigidním znění zákona o pobytu cizinců bez posouzení celkové právní jistoty ve sledovaném období. Podotkla, že je jí znám rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48. Poznamenala, že je povinností soudu navzdory zásadě vyjádřené v ustanovení § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ř. s.“) zohlednit i podstatné změny, k nimž došlo po vydání přezkoumávaného rozhodnutí, pokud mohly vést k tomu, že pokračování omezení osobní svobody se stalo nezákonným. S ohledem na překotný vývoj situace od počátku ozbrojeného konfliktu se domnívala, že výše uvedené lze uplatnit i na její případ.
9. Rovněž žalobkyně namítla, že žalovaná se jen okrajově zabývala přiměřeností rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Byla přesvědčena, že specifika jejího případu si toto posouzení vyžadují. Odkázala na čl. 2 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie, který chrání právo na život. Evropský soud pro lidská práva podle ní pracuje se zásadou nenavrácení šířeji vůči možným porušením práva na život jako celku. Byť se v jejím případě nejedná o přímo stanovenou povinnost opustit území České republiky, svým dopadem má napadené rozhodnutí stejné důsledky.
10. Závěrem podané žaloby tak žalobkyně navrhla zdejšímu soudu, aby zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil k novému rozhodnutí.

III. Vyjádření žalované

11. Žalovaná ve svém vyjádření předně plně odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a zrekapitulovala obsah podané žaloby. Dále konstatovala, že se zabývala plněním účelu pobytu ze strany žalobkyně bez ohledu na její státní příslušnost. Ta prokazatelně neplnila účel povoleného pobytu na území v délce téměř 6 měsíců z celkových dvanácti, přičemž studium bylo přerušeno na její vlastní žádost. Nadto žalobkyně neprokázala závažné důvody neplnění účelu pobytu. Až v odvolání uváděla některé okolnosti, které byly důvodem pro přerušení studia. V žalobě však tyto okolnosti mění a opravuje. K tomu žalovaná poznamenala, že tyto okolnosti nelze považovat za objektivní závažné důvody, které by měly být akceptovatelné pro neplnění účelu pobytu. Spíše se s ohledem na časovou genezi tvrzení a jejich změnu jeví jako účelové. Poukázala také na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 12. 2021, č. j. 57 A 66/2020-35.
12. Následně žalovaná uvedla, že si je vědoma úpravy obsažené v zákoně č. 175/2022 Sb. a nařízení vlády č. 200/2022 Sb. Podotkla, že veřejný zájem převažuje nad zájmem jednotlivce. Rovněž poznamenala, že napadeným rozhodnutím nebyla porušena zásada legitimního očekávání. Při rozhodování o podané žádosti postupovala obdobně jako při

rozhodování skutkově shodných nebo obdobných případů, aby nevznikaly nedůvodné rozdíly. Napadené rozhodnutí tedy nevybočuje z její dosavadní rozhodovací praxe. V daném případě byl také zjištěn skutkový stav věci, jak předpokládá ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

13. Dále žalovaná k odkazu žalobkyně na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48, uvedla, že rozhodovala podle skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí, přičemž nebyly doloženy žádné nové podklady. Na závěr poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2019, č. j. 4 Azs 123/2019-42, a navrhla zdejšímu soudu, aby podanou žalobu zamítl s tím, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Replika žalobkyně

14. Na vyjádření žalované reagovala žalobkyně svým podáním doručeným zdejšímu soudu 13. 1. 2024. Uvedla, že podané odvolání směřovalo k posouzení otázky neplnění účelu v době platnosti víza. Vyjádřila nesouhlas s tím, že neučinila dostatečné kroky k tomu, aby svůj pobyt řádným způsobem upravila. Za účelem zjištění, jak má ve věci postupovat, kontaktovala studijní oddělení a informovala se i o možnosti studovat online. To jí odpovědělo, že není problém z uvedených důvodů krátkodobě přerušit studium. Podotkla také, že v odvolání rovněž namítala, že jí výzva k seznámení s podklady rozhodnutí nebyla doručena. Přičítat jí tuto okolnost k tíži, když poskytovatel poštovních služeb zcela jednoznačně neplní svou povinnost, je podle ní ve značném nepoměru. Ohledně informace, že odcestovala do Ruské federace, zmínila, že došlo k písařské chybě. Odmítla, že by informace o pobytu v Německu byla účelová. Z dostupných informačních systémů přitom lze podle ní zjistit, zda opustila v posuzované době schengenský prostor a následně se do něj vrátila.
15. Rovněž žalobkyně zmínila, že situace v počátku vzniku ozbrojeného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou byla natolik vážná, že její důvod lze zařadit mezi závažné důvody neplnění účelu po přechodnou dobu. Žalovanou odkazovaný rozsudek Krajského soudu v Plzni označila s ohledem na datum jeho vydání před vypuknutím ozbrojeného konfliktu v jistém ohledu za překonaný. Znovu také poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48, který podle ní lze vztáhnout i na její případ. K tomu ji vede zcela zásadní změna politické situace a přijetí opatření s cílem zamezit podávání nových žádostí o pobyťová oprávnění ze strany občanů Ruska a Běloruska. Závěrem podotkla, že je stále studentkou vysoké školy a právní předpisy vysokých škol tyto výjimečné situace nepostihují. Žalovaná podle ní také vychází z rigidní úpravy zákona o pobytu cizinců i přes skutečnost, že ten zohledňuje pojem „závažný důvod“. Přestřela přitom konkrétní důvody, pro které se k přerušení studia rozhodla.

V. Obsah správního spisu

16. Ze správního spisu zjistil zdejší soud následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
17. Správnímu orgánu prvního stupně byla dne 1. 8. 2022 doručena žádost žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Součástí spisu bylo mimo jiné i potvrzení o přerušení studia žalobkyně ze dne 4. 3. 2022, které bylo správnímu orgánu prvního stupně doručeno ze strany Vysoké školy

- chemicko-technologické v Praze (dále jen „VŠCHT“) dne 11. 3. 2022. V něm VŠCHT potvrdila, že žalobkyně se dne 11. 9. 2020 zapsala do studia bakalářského studijního programu Ekonomika a management v prezenční formě a stala se tak studentkou. Uvedené studium bylo od 4. 3. 2022 do 9. 9. 2022 přerušeno.
18. Žalobkyně pak doručila správnímu orgánu prvního stupně potvrzení o studiu ze dne 7. 9. 2022 vydané VŠCHT. Z něj se podává, že žalobkyně byla v akademickém roce 2022/2023 studentkou oboru Ekonomika a management v prezenční formě. Následně se správní orgán prvního stupně obrátil na VŠCHT s žádostí o poskytnutí informací ohledně studia žalobkyně. VŠCHT zaslala správnímu orgánu prvního stupně potvrzení o průběhu studia ze dne 20. 2. 2023 týkající se žalobkyně, ze které se podává, že žalobkyně se dne 11. 9. 2020 zapsala do studia bakalářského studijního programu Ekonomika a management v prezenční formě. Od 4. 3. 2022 do 5. 9. 2022 bylo studium přerušeno a 6. 9. 2022 bylo studia zanecháno. Dále doložila potvrzení o průběhu studia týkající se žalobkyně ze dne 21. 2. 2023, ze kterého se podává, že žalobkyně se dne 7. 9. 2022 zapsala do studia bakalářského studijního programu Ekonomika management v prezenční formě a stala se tak studentkou.
19. Správní orgán prvního stupně posléze zaslal žalobkyni výzvu k seznámí s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 28. 2. 2023, č. j. OAM-28833-14/DP-2022 (dále jen „výzva“). V této výzvě jí mimo jiné sdělil, že byly shromážděny potřebné podklady pro vydání rozhodnutí a bylo zjištěno, že v době platnosti dosavadního povolení neplnila od 4. 3. 2022 do 31. 8. 2022 na území České republiky účel svého pobytu. Poučil ji, že důvod pro zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů dle ustanovení § 37 odst. 2 písm. g) zákona o pobytu cizinců se nepoužije pouze v případě, že sama prokáže, že se jednalo ve skutečnosti o neplnění účelu pouze po přechodnou dobu a ze závažných důvodů. Pokud neprokáže přechodnost neplnění účelu a závažnost důvodu, bude její žádost zamítnuta. Sdělil také, že má právo se před vydáním rozhodnutí seznámit s podklady pro jeho vydání a vyjádřit se k nim. Zásilka s výzvou byla vrácena odesílateli dne 20. 3. 2023.
20. Správní orgán prvního stupně tak dne 11. 4. 2023 vyvěsil na úřední desce veřejnou vyhlášku s oznámením o možnosti převzít si výše uvedenou výzvu k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí. Následně vydal prvostupňové rozhodnutí, proti kterému podala žalobkyně odvolání. V něm uvedla, že jí poštovní zásilka obsahující výzvu nebyla doručena a o její existenci se dozvěděla až po kontaktování správního orgánu prvního stupně po zamítnutí žádosti. Sledovat úřední desku ji nenapadlo, přičemž o stav řízení se průběžně zajímala. Následně dne 8. 6. 2023 obdržela do řádně označené poštovní schránky výzvu k vyzvednutí zásilky obsahující prvostupňové rozhodnutí. Uvedla, že se dostavila se na pracoviště České pošty s dotazem, zda jí byla doručována i další zásilka a pracovnice jí sdělila, že ano a že byla vrácena odesílateli. Žádná výzva o uložení zásilky jí přitom doručena nebyla. Pracovnice pošty jí rovněž sdělila, že je zde předpoklad, že ani tuto výzvu doručovatelka do schránky nevložila kvůli nesrozumitelnosti příjmení. K tomu žalobkyně podotkla, že na uvedené adrese pobytu se zdržuje, schránku má řádně označenou a všechny písemnosti jí vždy byly doručeny. Dále žalobkyně ohledně přerušení studia na přechodnou dobu dodala, že po zahájení ozbrojeného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou odcestovala dne 4. 3. 2022 do Ruské federace. Důvodem byla nestabilní situace a také naléhání rodičů, neboť panovala velká nejistota a začaly se šířit dezinformace. O přerušení studia řádně požádala a škola

jí vyhověla. I přes přerušení studia složila některé zkoušky a zápočty online. Vrátila se 6. 9. 2022 a s ohledem na studijní systém byla nucena studium ukončit a ihned od 7. 9. 2022 jej obnovila. Poznamenala, že přerušení studia nemělo za následek nesložení zkoušek nebo jejich přenesení do dalšího ročníku. Dále podotkla, že nemohla využít svého práva vyjádřit se, jelikož o této možnosti vůbec nevěděla s ohledem na nedoručení výzvy. O podaném odvolání rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

21. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu dotčeném žalobou, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán podle ustanovení § 75 odst. 2 věta první s. ř. s. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rozhodoval bez nařízení jednání, neboť žalovaná výslovně s takovým postupem souhlasila a žalobkyně k výzvě a poučení soudu podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřila s takovým projednáním věci nesouhlas. Zdejší soud zároveň za této situace a s ohledem na obsah správního spisu nepovažoval nařízení jednání za nezbytné. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
22. Podle ustanovení § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném do 30. 6. 2023) *se žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podává ministerstvu na úředním tiskopisu, na kterém se podává žádost o vydání tohoto povolení. Na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se § 35 odst. 2 a 3, § 36, § 46 odst. 3 a 7 a § 55 odst. 1 a 2 vztahují obdobně.*
23. Podle ustanovení § 35 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *nelze dobu platnosti víza k pobytu nad 90 dnů a dobu pobytu na území na toto vízum prodloužit, pokud ministerstvo shledá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto víza (§ 37).*
24. Podle ustanovení § 37 odst. 2 písm. g) zákona o pobytu cizinců *ministerstvo dále zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže cizinec neplnil v době platnosti víza na území účel, pro který mu bylo vízum uděleno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu, za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení platnosti víza. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.*
25. Podle ustanovení § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců *platí, že při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.*
26. Podle ustanovení § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *není vycestování cizince možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.*

27. Předně je na místě zdůraznit, že žalobkyně nijak nerozporovala to, že v období od 4. 3. 2022 do 5. 9. 2022 neplnila účel povoleného pobytu, když bylo její studium přerušeno. Namítala však, že žalovaná nedostatečně posoudila důvody jejího přerušení studia po přechodnou dobu a zatížila napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Nezohlednila totiž výjimečnou situaci, která nastala po napadení Ukrajiny Ruskou federací.
28. Nepřezkoumatelností rozhodnutí se již opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud ve své judikatuře. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neuvede-li správní orgán konkrétní důvody, o které své rozhodnutí opírá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63). Kupř. v rozsudku ze dne 28. 2. 2017, č. j. 8 As 170/2016-86, Nejvyšší správní soud v této souvislosti uvedl: „*V obecné rovině lze k otázce nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí podotknout, že nevypovídá-li se správní orgán v rozhodnutí o oprávněném prostředku se všemi uplatněnými námitkami, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nedostatku jeho důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje pouze obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správními, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí (srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, čj. 6 A 48/1992-23, nebo rozsudky NSS ze dne 19. 12. 2008, čj. 8 Afs 66/2008-71, a ze dne 17. 1. 2013, čj. 1 Afs 92/2012-45).*“ (Srov. též např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2020, č. j. 5 As 26/2020-43, nebo ze dne 27. 5. 2022, č. j. 3 As 25/2020-58). Zdejší soud také připomíná, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, u nichž pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2024, č. j. 5 As 341/2022-35, a ze dne 30. 9. 2024, č. j. 6 As 181/2024-29).
29. Jak tedy vyplývá ze závěrů citované judikatury, musí být z odůvodnění správního rozhodnutí mimo jiné seznatelné, *proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené*. Také musí být zřejmé, *proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené* (k tomu srov. též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). V tomto ohledu shledal zdejší soud napadené rozhodnutí na samé hranici přezkoumatelnosti, avšak jeho odůvodnění uvedeným požadavkům ještě dostojí, jak bude rozebráno dále.
30. K tomu je třeba nejprve uvést, že z výše citovaných ustanovení § 44a odst. 3, § 35 odst. 3 a § 37 odst. 2 písm. g) zákona o pobytu cizinců vyplývá, že jedním z důvodů pro neprodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu je právě neplnění účelu pobytu v době platnosti povolení. To ovšem neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu.
31. Např. v rozsudku ze dne 6. 3. 2024, č. j. 9 Azs 37/2024-25, Nejvyšší správní soud k takové výjimce uvedl: „*Výjimku spočívající v neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu je možné považovat za korektiv jinak velmi striktní a formální právní*

úpravy (rozsudek NSS z 15. 9. 2023, č. j. 5 Azs 277/2022-37, bod 18). V jeho rámci je možné přihlídnout k tíživým situacím, v nichž se cizinci mohou během jejich pobytu na území ČR ocitnout, a v jejichž důsledku nemohou po určitou dobu plnit účel takového pobytu. Příkladem takové situace může být nástup žadatelky na mateřskou dovolenou (rozsudek NSS z 29. 5. 2015, č. j. 4 Azs 59/2015-37, bod 29) či přerušení faktického výkonu podnikatelské činnosti z důvodu péče o nezletilé dítě (rozsudek NSS z 27. 4. 2016, č. j. 6 Azs 258/2015-44, a rozsudek NSS č. j. 5 Azs 277/2022-37, body 25 a 26).“

32. Pro možnost aplikace uvedené výjimky je tedy povinností žadatele o prodloužení doby platnosti povoleného pobytu případně tvrdit a prokázat, že neplnil účel pobytu toliko po přechodnou dobu a ze závažných důvodů (srov. též např. bod 16 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2024, č. j. 9 Azs 37/2024-25, či bod 17 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2023, č. j. 5 Azs 277/2022-37). Smyslem zkoumání závažných důvodů je zamezit situacím, v nichž by cizinci již nemohlo být povolení k dlouhodobému pobytu prodlouženo, ačkoliv mu v plnění účelu předchozího pobytu bránily vážné okolnosti a plnění na takovém plnění účelu by se tak jevílo jako nepřiměřeně tvrdé. Musí se jednat o skutečnost, která cizinci objektivně brání plnit účel pobytu, nebo pro něj představuje silnou a pochopitelnou vnitřní motivaci, která po přechodnou dobu převáží nad povinností plnit účel pobytu. Pojem „po přechodnou dobu“ pak je nutné hodnotit ve vztahu ke konkrétnímu důvodu neplnění účelu. Dále je třeba vzít v potaz i to, zda nebyl účel plněn pouze po nezbytně nutnou dobu (srov. bod 27 rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2020, č. j. 14 A 203/2019-35).
33. Jak již zdejší soud poznamenal výše, žalobkyně v podané žalobě nerozporovala závěr o neplnění účelu pobytu z její strany v době přerušení studia. Měla nicméně za to, že v jejím případě se jednalo právě o neplnění účelu pobytu po přechodnou dobu ze závažných důvodů. Již v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí zdůrazňovala důvody přerušení studia (a tedy neplnění účelu pobytu) a další okolnosti týkající se tohoto přerušení. Žalovaná na základě těchto tvrzení žalobkyně v napadeném rozhodnutí toliko obecně rozebrala výklad pojmu přechodná doba a uzavřela, že dobu neplnění účelu pobytu žalobkyně v délce téměř 6 měsíců z celkových 12 nelze považovat za neplnění účelu po přechodnou dobu, a to obzvláště za situace, kdy pro neplnění účelu pobytu neexistoval vážný důvod. Jak již bylo nastíněno výše, je takové odůvodnění na samé hranici přezkoumatelnosti. Zdejší soud má však za to, že ještě ob stojí, a to zejména s ohledem na obecnost tvrzeného důvodu neplnění účelu pobytu. Tvrzení žalobkyně v tomto ohledu byla totiž i v podaném odvolání značně obecná a neobsahovala žádnou konkretizaci ve vztahu k její osobě. Pouze zcela obecně sdělila, že důvody spočívaly v nestabilní situaci a naléhání ze strany rodičů po napadení Ukrajiny Ruskou federací. Vůbec však neuvedla, jak konkrétně jí bránila situace po napadení Ukrajiny Ruskou federací ve studiu, co konkrétně ji nutilo studium přerušit a z čeho konkrétního měla obavy. Nenabídla tak jakákoliv konkrétní tvrzení (natož pak důkaz) o důvodech, které ji vedly k přerušení studia (a tedy neplnění účelu pobytu).
34. Lze proto uzavřít, že taková obecná tvrzení ohledně důvodů neplnění účelu pobytu po přechodnou dobu bez potřebné konkretizace mohou pouze stěží svědčit o vážných důvodech, pro které by bylo na místě aplikovat výjimku předpokládanou ustanovením § 37 odst. 2 písm. g) zákona o pobytu cizinců a žalobkyni platnost povolení k pobytu prodloužit i přes to, že došlo k neplnění účelu pobytu. Není přitom úkolem žalované domýšlet tyto konkrétní důvody, které by mohly být z hlediska ustanovení § 37 odst. 2 písm. g)

zákona o pobytu cizinců relevantní, za žalobkyni. Bylo tak ještě dostatečné, že žalovaná vyjádřila v obdobné míře obecnosti závěr, že dobu neplnění účelu pobytu žalobkyní nelze považovat za přechodnou, a to i s ohledem na skutečnost, že k neplnění účelu pobytu neexistoval vážný důvod (přiměřeně srov. kupř. bod 50 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2021, č. j. 1 As 32/2021-64). Z tohoto odůvodnění tak lze dovodit, že žalovaná nepovažovala žalobkyní předestřené důvody neplnění účelu pobytu za závažné (a s ohledem na to tedy ani dobu neplnění účelu pobytu za přechodnou). Námitka žalobkyně, že žalovaná se nedostatečně vypořádala s jejími tvrzeními ohledně výjimečné situace po napadení Ukrajiny Ruskou federací, tudíž není důvodná.

35. Dále žalobkyně brojila proti konstatování správního orgánu prvního stupně, že si může podat novou žádost o povolení pobytu ve formě víza. K tomu je třeba podotknout, že žalobkyní tvrzená skutečnost, že nebude moci podat novou žádost o udělení víza, není z hlediska naplnění podmínek ustanovení § 37 odst. 2 písm. g) zákona o pobytu cizinců (neplnění účelu pobytu, které nebylo pouze přechodné a z vážného důvodu) jakkoliv relevantní. Správní orgány se tak v tomto ohledu nemusely uvedenou skutečností nijak zabývat. Předmětné konstatování správního orgánu prvního stupně tedy nemá na závěr o naplnění uvedených podmínek žádný vliv. Jak již bylo uvedeno výše, relevantní v tomto ohledu je, že žalobkyně neplnila účel pobytu (což sama ani nerozporeovala) a že neprokázala, že se tak dělo ze závažných důvodů a po přechodnou dobu, jak již zdejší soud rozebral výše.
36. Rovněž žalobkyně v rámci svého žalobního tvrzení, že bylo zasaženo do její právní jistoty a legitimního očekávání, vůbec nijak neuvádí, v čem tento zásah spatřuje. Zdejší soud se tak nemůže v tomto ohledu vyjádřit nijak konkrétněji, než že žádný takový zásah do práv žalobkyně neshledal. K odkazu žalobkyně na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48, zdejší soud uvádí, že mu není zřejmé, čeho se v souvislosti s tímto odkazem žalobkyně domáhá a co tímto odkazem sleduje. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dovodil povinnost soudu zohlednit při přezkumu rozhodnutí o nepovolení vstupu na území i podstatné změny, k nimž došlo po vydání správního rozhodnutí, pokud tyto změny mohly vést k tomu, že pokračování omezení osobní svobody, které bylo původně nařízeno v souladu se zákonem, se stalo nezákonným. Jednalo se tedy o zcela odlišného řízení než v projednávané věci. Šlo o přezkum rozhodnutí vydaného podle ustanovení § 73 odst. 3 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Závěr Nejvyššího správního soudu se tedy týkal rozhodnutí, jímž byla omezena osobní svoboda stěžovatele, což však není případ žalobkyně. Nadto žalobkyně v podané žalobě ani neuvádí, k jakým konkrétním podstatným změnám, které nastaly až po vydání napadeného rozhodnutí, by měl zdejší soud v jejím případě přihlídnout, když pouze zcela obecně odkazuje na překotný vývoj situace od počátku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině do současnosti. Neuvádí přitom ani, proč by měl být v jejím případě takový překotný vývoj jakkoliv relevantní.
37. Co se pak týče námitky žalobkyně ohledně přiměřenosti rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, musí zdejší soud uvést, že i tato námitka je v žalobě formulována značně obecně a nekonkrétně. Žalobkyně namítla, že žalovaná se touto otázkou zabývala jen okrajově, přičemž specifika jejího případu si vyžadují náležitě posouzení. Neuvedla však vůbec žádné relevantní okolnosti, které snad měla vzít žalovaná (či správní orgán prvního stupně) dále v potaz, ale v potaz je nevzala.

Její námitka tak zůstala v naprosto nekonkrétní rovině. V této souvislosti poukazovala jen na ochranu práva na život v obecném smyslu (odkázala na čl. 2 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie) a zásadu nenavrácení. Ta má ovšem souvislost především s úpravou důvodů znemožňujících vycestování v ustanovení § 179 zákona o pobytu cizinců. Na tomto místě proto postačí podotknout, že v žalobě a ostatně ani v průběhu správního řízení žalobkyně nijak konkrétně netvrdila, že by měl být její život v souvislosti s neprodloužením pobytu (a případným vycestováním z České republiky) jakkoliv ohrožen. Ani zdejší soud nevidí důvod, proč by tomu tak mělo být, když tomuto závěru nesvědčí nic, co vyšlo v řízení najevo. Ostatně žalobkyně netvrdila v průběhu správního řízení v souvislosti s posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí vůbec ničeho, a to ani v podaném odvolání. Lze tedy shrnout, že posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí provedené správním orgánem prvního stupně (na straně 3 prvostupňového rozhodnutí) a aprobované žalovanou shledává zdejší soud dostatečným.

38. K odkazu žalobkyně na právo na život a zásadu nenavrácení považuje zdejší soud ještě nad rámec výše uvedeného za vhodné doplnit, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27, není ani uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě z území České republiky samo o sobě v rozporu se závazkem *non-refoulement*. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud taktéž uvedl, že „*se touto povinností neukládá navrátit se do země původu, nýbrž „jen“ vycestovat z území ČR. Dostát závazku non-refoulement lze přitom například i navrácením cizince do bezpečné třetí země. [...] V posuzované věci má stěžovatel k dispozici účinné prostředky, jak výkonu takové povinnosti po dobu trvání důvodů znemožňujících jeho vycestování zabránit.*“ Na základě argumentu *a fortiori* pak uvedené tím spíše platí ve věci zamítnutí žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, kdy není ani žádná povinnost opustit území státu stanovena. Žalobkyně jistě může případně žádat o zvláštní formu ochrany v podobě víza za účelem strpění pobytu na území (z důvodu překážky ve vycestování na její vůli nezávislé – viz např. bod 20 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 Azs 84/2021-142) či o mezinárodní ochranu (srov. např. body 45 a 46 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2022, č. j. 3 Azs 238/2022-41, či bod 17 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2023, č. j. 2 Azs 135/2023-33).
39. Závěrem zdejší soud dodává, že nebylo třeba provádět jako důkazy písemnosti předložené žalobkyní, které se týkaly průběhu jejího studia a trávení času ve Spolkové republice Německo v době přerušení studia. Přehled splněných studijních povinností a prospěch žalobkyně v průběhu studia a místo pobytu při jeho přerušení nejsou v zásadě pro otázku řešenou v tomto řízení relevantní. Pro projednávanou věc pak není relevantní ani to, že žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí studovala a účel pobytu tak plnila. Posouzení plnění účelu pobytu je totiž třeba vztahovat k období, ke kterému byl pobyt na základě poslední žádosti povolen (viz např. bod 14 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2024, č. j. 9 Azs 37/2024-25). Je na místě zopakovat, že již v úvodu podané žaloby žalobkyně uvedla, že nerozporuje, že po konkrétní dobu neplnila účel pobytu. Doba jejího předchozího studia (včetně doby přerušení) a dne zanechání studia pak vyplývala z podkladů založených ve správním spisu. Pouze pro úplnost zdejší soud ještě podotýká, že žalobní námitky uplatněné v rámci vyjádření žalobkyně doručeného zdejšímu soudu dne 13. 1. 2024 byly uplatněny opožděně, neboť lhůta pro podání žaloby (a tedy i uplatnění nových žalobních bodů)

uplynula 13. 11. 2024. Těmito námitkami se tak zdejší soud s ohledem na ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. nijak blíže nezabýval.

VII. Závěr a náklady řízení

40. Zdejší soud tak ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobkyní uplatněny. Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Podanou žalobu proto zdejší soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
41. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovaná sice byla v řízení úspěšná, ale žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti jí nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 18. listopadu 2024

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce